نایب‌رئیس‌اتحادیه مشاوران املاک:

ایران ۲ برابر میانگین جهانی خانه خالی دارد

نایب‌رئیس‌اتحادیه مشـــاوران املاک بااشـــاره به سهم ۱۰ درصدی خانه‌های خالی از کل خانه‌های کشور گفت: ایران، دو برابر میانگین جهانی خانه خالی دارد.

حسام عقبایی در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم، اظهار کرد: میانگین خانه‌های خالی در کشـــورهای توسعه یافته پنج تا شش درصد است و فعلا در ایران حدود ۱۰ درصد خالی است که عدد بزرگی با توجه به میانگین جهانی نیست؛ همچنان باید مبارزه با خانه‌های خالی را در سرلوحه برنامه‌ها داشته باشیم.

وی افزود: در همه دنیا با ابزار مالیات‌های ســـنگین با خانه‌های خالی که در جهت ایجاد ســـوداگری از آنها استفاده می‌شود را کنترل می‌کنند. در حال حاضر دو برابر میانگین جهانی خانه خالی در کشـــور داریم؛ داشتن پنج تا شش درصد خانه‌های خالی در هر کشـــور طبیعی و یک نیاز است اما ۱۰ درصد مقداری زیاد است. نایب‌رئیس‌اتحادیه مشاوران املاک اضافه کرد: باید به سمت و سویی برویم که خانه خالی ســـوداگرانه در کشور وجود نداشته باشد، اگر هم خانه خالی وجود داشته باشد در مسیر اجاره یا فروش باشد.

نه این‌که یک خانه سال‌های سال در راستای سوداگری خالی باشد. به گفته عقبایی، بنابراین باید پنج تا شـــش درصد موجود واحدهای مســـکونی کشور در جهت مانور داده اجاره و مســـیر فروش باید خالی باشـــند. گفتنی است، مدافعان اخذ مالیات از خانه‌های خالی اعتقاد دارند این اقدام می‌تواند علاوه برجلوگیری از سوداگری، منبع درآمدی خوبی نیز برای دولت باشد؛ چنانچه محمد خدابخشی، ســـخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه اوایل تیر ماه گفته بود: «تعداد زیادی خانه خالی از ســـکنه وجود دارد که قیمت اغلب آنها بالای ۵۰۰ میلیون تومان اســـت بنابرایـــن با وضع تنها یـــک درصد مالیات بر این خانه‌ها می‌توان ســـالانه درآمد ۱۰ هزار میلیارد تومانی ایجاد کرد.»

همچنین، کارشناسان دیگری هم اعتقاد دارند اخذ مالیات از خانه‌های خالی به دلیل تشویق به اجاره یا فروش خانه، می‌تواند سمت عرضه مسکن را تقویت کرده و قیمت‌ها را کاهش دهد، به عنوان نمونه، افشین پروین پور،کارشناس اقتصاد مسکن در نیمه دوم تیر ماه گفته بود: «چنانچه خانه‌های خالی با یک نرخ مؤثر شناسایی و از آنها مالیات دریافت شود به‌طور قطع قیمت مسکن ۵۰ درصد کاهش خواهد یافت.» لازم به ذکر اســـت، براساس آمارها معاونت اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی، بررســـی روند خانه‌های خالی در کشـــور طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ حاکی از آن اســـت که نرخ واقعی خانه‌های خالی در کشـــور از رقم ۴.۲ درصد در سال ۱۳۸۵ (معادل ۶۳۳ هزار واحد خالی) به ۱۱.۳ درصد در سال ۱۳۹۵ (معادل ۲.۶ میلیون واحد خالی) افزایش یافته که همان طور که‌اشـــاره شـــد رقم بالایی محسوب می‌شود.

سازمان حمایت خبر داد

ثبت ۲۱ هزار شکایت گران‌فروشی در تیرماه

مدیرکل امور حقوقی و تعزیرات سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان گفت: طی تیرماه در مجموع ۲۰ هزار و ۹۵۵ فقره شکایت مردمی راجع به تخلفات صنفی و غیر صنفی از طریق تلفن ۱۲۴ دریافت شده است.

به گزارش وزارت صمت، صارمیان با بیان اینکه سعی شده است، سطح کمی و کیفی سامانه ۱۲۴ به عنوان تنها سامانه اقتصادی ارتباطی با مردم ارتقا یابد، افزود: به گونه‌ای که امکان ارتباط برای همگان در تمامی مناطق شهرستان‌ها فراهم شود.

وی درباره تشـــریح عملکرد تلفن ۱۲۴ ستاد خبری سازمان صنعت، معدن و تجارت اســـتان‌ها در تیرماه ســـال جاری گفت: طی تیرماه، در مجموع ۲۰ هزار و ۹۵۵ فقره شـــکایت مردمی راجع به تخلفات صنفی و غیر صنفی از طریق تلفن ۱۲۴ ستاد خبری استان‌ها دریافت شده است که از این تعداد ۶۸ درصد شکایات مورد رسیدگی قرار گرفته است و ۳۲ درصد باقی مانده تحت بررسی کارشناسی از سوی مراجع ذیربط قرار دارد. مدیرکل امور حقوقی و تعزیرات سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان افزود: از مجموع شـــکایات دریافتی، بیشترین گزارش در بخش کالایی از نان و میوه و سبزیجات و در بخش خدمات از رستورانهای غذاخوری و تعمیرگاههای خودروهای ســـبک بوده و گرانفروشی و تقلب در صدر عناوین تخلف گزارش‌های دریافتی قرار گرفته است. صارمیان ادامه داد: از مجموع شکایات دریافتی، ۵۱۹ فقره با برآورد ارزش بیش از ۱۱ میلیارد ریال در کارگروه‌های رسیدگی استانی منجر به مصالحه و جلب رضایت شاکیان شده و به تبع از تشکیل و ارجاع پرونده اجتناب شده است.

وی بااشاره به افزایش تعداد گشت‌های مشترک انجام شده طی این بازه زمانی تصریح کرد: تعداد هفت هزار و ۸۰۸ گشـــت مشـــترک بین بازرسان سازمانهای صنعت، معدن و تجارت استانها با سازمان تعزیرات حکومتی و دیگر دستگاه‌ها از جمله وزارت جهاد کشاورزی، اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری، اتاق اصناف و اتحادیه‌ها انجام گرفته اســـت که از این تعداد ســـه هزار و ۶۵۶ پرونده با ارزش ریالی ۳۹۲ میلیارد ریال در زمینه‌های مختلف تنظیم شـــده که پس از بررسی با متخلفان برخورد خواهد شد.

مدیـــرکل امور حقوقـــی و تعزیرات ســـازمان حمایت مصـــرف کنندگان و تولیدکنندگان تاکید کرد: در راستای نظم‌دهی و انسجام بیشتر به فرایند تنظیم بـــازار، اصلاح نظام توزیع و نظـــارت بر واحدهای توزیعـــی، تولیدی و خدماتی، بازرسی‌های مستمر توسط اکیپ‌های بازرسی و نظارت در ادارات صنعت، معدن و تجارت استانها صورت می‌گیرد. صارمیان با داشاره به مواد ۵ و ۶۵ قانون حمایت از حقـــوق مصرف‌کنندگان و تولیدکننـــدگان و قانون نظام صنفی و ماده ۶ قانون تعزیرات حکومتی، درج قیمت و نصب اتیکت و برچسب و صدور فاکتور در مورد همـــه کالاها و خدمات را مورد تاکید قرارداد و از هم‌وطنان عزیز خواســـت تا در صورت مشاهده هرگونه تخلف و یا اجحاف در حق مصرف‌کننده از طریق سامانه ۱۲۴ و یا مراجعه به پورتال سازمان و همچنین در استانها نیز با ارائه شکایات خود به ستادهای خبری مستقر در سازمان صنعت ، معدن و تجارت استان، مسئولان ذیربط را در جریان قرار داده تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

عضو کمیسیون عمران مجلس:

دو سوم معاملات مسکن را دلالان انجام می‌دهند!

در حالی که تعداد معاملات مسکن در تهران حدود ۸۰ درصد کاهش یافته است، عضو کمیسیون عمران مجلس می‌گوید طی سه سال اخیر دو سوم معاملات مسکن توسط دلالان انجام شده است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، مطابق آمار معاملات مسکن در تهران با شیب بسیار تند در حال کاهش است و در تیرماه امسال نسبت به ماه مشابه سال گذشته حدود ۷۸ درصد کاهش یافته است. در سطح کشور نیز معاملات با افت حدود ۵۵ درصد روبرو بوده که حاکی از رکود ســـنگین بخش مسکن است. در این زمینه، مجید کیانپور، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با بیان این‌که یک ســـوم معاملات مسکن کشور مربوط به مصرف‌کنندگان بوده است، گفته است: طی سه سال اخیر دو سوم معاملات مسکن توسط دلالان و افرادی که به دنبال سرمایه‌گذاری بوده‌اند در بازار مسکن انجام شده است.

وی افزود: در ســـال‌های گذشته به دلیل نبود سیاست‌های نظارتی در بازار مســـکن، مردم برای حفظ سرمایه اقدام به سرمایه‌گذاری در این بخش و خرید مســـاکن متعدد می‌کردند، این مسئله باعث شده تا به دلیل افزایش تقاضا برای خرید و به دنبال آن کمبود عرضه، قیمت‌ها افزایش یابد. عضو کمیسیون عمران مجلس ادامه داد: در شـــرایط کنونی به نظر می‌رسد با افزایش حداکثری قیمت مسکن و کاهش جذابیت بازار مسکن برای سرمایه‌گذاری، افراد برای سود بیشتر به دنبال انتقال سرمایه خود به بازارهای دیگر اقتصادی از جمله بازار بورس هستند.

کیانپور با تاکید بر اینکه اگر قانونی برای نظارت مالیاتی بر معاملات مسکن وجود داشـــته باشد شاهد افزایش چند برابری قیمت‌ها نخواهیم بود، بیان کرد: دولت و مجلس باید با اعمال نظارت‌های مالیاتی، راه را برای فعالیت ســـوداگران مسدود کنند تا در آینده افزایش چند برابری قیمت‌ها تکرار نشود. در همین زمینه، افشین پروین‌پور، کارشناس بخش مسکن در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس گفت: قیمت مسکن به حالت‌اشباع رسیده و بخش مسکن و بازار مسکن ظرفیت افزایش قیمت را ندارد و چون اتفاق خاصی در اقتصاد رخ نداده و تحرکی ایجاد نشـــده که درآمدها افزایش پیدا کند پس توان متقاضیان مسکن هم افزایش نمی‌یابد.

وی افزود: این دلایل باعث شـــده تا متقاضیان واقعی مســـکن که عمدتاً هم خانه اولی هســـتند، در خرید مسکن ناتوان شوند. بالا بودن قیمت مسکن باعث شده تا متقاضیان مسکن از بازار خارج شوند، چون قیمت مسکن بیش از حد توان افزایش یافته است و آرام آرام با این شرایط فروشنده‌ها به سمت نرمش در برابر قیمت‌های پیشنهادی رفته‌اند. این کارشناس اقتصاد مسکن ادامه داد: فروشنده‌های مســـکن در همین روزها ۱۰ تا ۲۰ درصد قیمت خود را کاهش داده و از قیمت پیشنهادی خود کوتاه آمده‌اند و پیش‌بینی می‌شود قیمت‌ها نزولی شود، هر چند تا واقعی شدن قیمت مسکن فاصله زیادی داریم چرا که قیمت مسکن بسیار اوج گرفته است. پروین پور اضافه کرد: سال گذشته که جهش قیمت مسکن داشتیم و ابتدای امسال هم که یک مقدار قیمت مسکن رشد کرد، باعث شد تا با توجه به حباب قیمت مســـکن گذشـــته با هم در آمیخته شده و قیمت‌ها را بالا برد به همین دلیل فاصله زیادی با واقعی شدن قیمت مسکن داریم.

گزارش خبری تحلیلی کیهان

دولت به جای خالی کردن صندوق توسعه جلوی هزاران میلیارد فرار مالیاتی را بگیرد

سرویس اقتصادی-

در شرایطی که دولت با اخذ مصوبه سران قوا برای جبران کسری بودجه، مسیر نادرست برداشت از منابع صندوق توسعه ملی را در پیش گرفته، راه‌های بهتری برای جبران این کسری وجود دارد.

بودجه کل کشـــور به زبان ساده، ســـند دخل و خرج کوتاه‌مدت دولت اســـت. طبق ماده یک قانون محاســـبات عمومی، بودجه کل کشـــور یک برنامه مالی یک ساله است که حاوی پیش‌بینی منابع و برآورد مصارف برای رسیدن به اهداف و سیاستها است. لایحه بودجه‌ای که دولت هر ساله در حوالـــی آذرماه به مجلس می‌برد، همـــواره در دل خود ایراداتی ســـاختاری داشته که تبعات منفی آن اقتصاد ملی را آزرده اســـت. یکی از این‌اشکالات اساسی، وابستگی زیاد منابع بودجه به درآمدهای نفتی اســـت که موجب شده در دوره‌های کاهش درآمدهای نفتی، کسری بودجه بوجود آید. همچنین هزینه‌های جاری بی‌سر و ته، به عنوان عامل فربه شدن بخش مصارف، کسری بودجه را به جزء لاینفک ارقام عملکرد بودجه تبدیل نموده است. هشدار نسبت به اصلاح این قبیل‌اشـــکالات ساختاری ترجیع بند کلام کارشناسان اقتصـــادی و بزرگان نظام بوده اســـت. در جدیدترین مورد، بهمن ماه ســـال گذشـــته، علی لاریجانی، رئیس‌مجلس در جلسه شورای اداری استان قم بااشاره به فرمان رهبر انقلاب در این رابطه، اعلام کرد «رهبر معظم انقلاب دستور فرمودند که ظرف چهار ماه آینده اصلاحاتی در ساختار کشور صورت بگیرد که ممکن است به اصلاح بودجه هم بینجامد». انتشار خبر فرمان رهبر انقلاب برای اصلاح ساختار بودجه (دو ماه پس از صدور) موجی از امید را در دل کارشناسان اقتصادی و مردم برانگیخت.

دستپخت سازمان برنامه

با گذشت چندماه بی‌خبری از سرنوشت اصلاحات بودجه و پس از بالا گرفتن انتقادات از عدم پیگیری مطالبات رهبری، اواخر تیرماه ۹۸ ســـازمان برنامه و بودجه به عنوان متولی تدویـــن بودجه نوین، طی اطلاعیه‌ای مدعی شـــد که طرح اصلاح ســـاختار بودجه با هدف تبدیل تهدید تحریم به یک فرصت تاریخی و همچنین کاهش وابستگی بودجه به نفت توســـط کارشناسان سازمان برنامه و بودجه کشور، تعدادی از اساتید دانشگاه و مؤسسات پژوهشی داخلی و با مشارکت دســـتگاه‌های اجرایی تدوین و برای نخســـتین بار رونمایی شـــد. سازمان برنامه و بودجه تأکید کرد که مقرر است این طرح در مجلس و شـــورای عالی هماهنگی اقتصادی سران سه قوه مطرح و در نهایت با تنفیذ رهبر معظم انقلاب ابلاغ و اجرایی شود. به این ترتیب به نظر می‌رسید که قرار است با طراحی سازوکار جدید، هم مشکلات تاریخی بودجه‌ریزی در کشور مرتفع گردد و هم به عنوان نخستین محک لایحه اصلاح‌شده، کســـری بودجه ۹۸ از طریق اصلاحات صورت گرفتـــه ترمیم گردد، اما آنچه اتفاق افتاد با آنچه پیش‌بینی می‌شـــد تفاوت بســـیار پیدا کرد و اتفاقاتی افتاد که نگرانی کارشناسان را دوچندان کرد و آنان را به واکنش و نامه‌نگاری با سران قوای سه‌گانه واداشت. بر اساس گزارش‌های موجود، در قانون بودجه ۹۸، کارشناسان سازمان برنامه و بودجه در یک برآورد، بر حسب فروش ۱٫۵ میلیون بشکه نفت در روز، درآمد ۱۵۰ هزار میلیارد تومانی را پیش‌بینی کرده بودند، با این وجود در پی اعلام کاهش میزان فروش نفت، معاون امور اقتصادی و هماهنگی سازمان برنامه و بودجه اظهار کرد که مقرر شده است بودجه امسال بر مبنای صادرات روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام تنظیم شود. به این ترتیب کل کسری بودجه امســـال حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان تخمین زده شد که طبق پیشنهاد دولت قرار است نیمی از آن با کاهش هزینه‌ها و نیمی دیگر با افزایش منابع تامین شود.

ابعاد یک پیشنهاد مخرب

اوایل مردادماه امسال دولت چهار راهکار برای افزایش منابع بودجه امسال مجموعا به میزان ۷۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان پیشنهاد داد که عبارتند از:

الف- واگذاری و مولدســـازی دارایی‌های دولت توسط وزارت اقتصاد: ۱۰ هزار میلیارد تومان

ب- ۵۰ درصد موجودی حســـاب ذخیره ارزی: ۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان

ج- فروش اوراق مالی اســـلامی مازاد قانون بودجه ۹۸: ۳۸ هزار میلیارد تومان

د- برداشت از حساب مخصوص نزد صندوق توسعه ملی: ۴۵ هزار میلیارد تومان.

مجموع ارقام فوق، ۹۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است ولی سقف مجاز دولت برای فروش اوراق و برداشت از صندوق توسعه ملی، ۶۲ هزار میلیارد تومان است. بنابراین ۲۱ هزار میلیارد تومان از رقم فوق کسر می‌شود و مجموع ارقام فوق برابر با ۷۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است.

شورای سران قوا نیز پیشنهاد دولت را به رأی گذاشت و تصویب کرد که براساس این مصوبه، منابع جایگزین نفت، به چهار محل فوق خلاصه شد.

هشدار کارشناسان

بلافاصلـــه پس از تصویب پیشـــنهاد دولت، تعدادی از دانش‌آموختگان اقتصاد دانشگاه‌های برجسته کشور با انتقاد از تصمیمات شـــورای هماهنگی اقتصادی سران قوا، نسبت به حراج ذخایر استراتژیک کشور هشدار دادند.

در نامه این کارشناسان به سران قوا آمده بود: «تصمیم اخیر شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران سه قوه در مورد پوشش کســـری بودجه دولت آن‌هم بعد از گذشت حدود هفت ماه از دســـتور مقام معظم رهبری مبنی بر لزوم انجام اصلاحات ســـاختاری در بودجه کشور، جامعه کارشناسی و به‌ویژه صاحب‌نظران و کارشناســـان اقتصـــادی را بهت‌زده نمـــود. آیا به‌واقع این موارد به‌عنوان ابتدایی‌ترین روش‌های تأمین کســـری بودجه، با فلسفه تشکیل این شورا در جهت تجهیز تمام قوای کشور و هماهنگی جهت اتخاذ تصمیمات اساسی، سازگار است؟!» این کارشناسان با ابراز نگرانی نسبت به انتشار اوراق مالی نوشتند: «انتشار اوراق مالی برای اداره امور جاری کشور نیز در زمانی که احتمالاً تنش‌های کنونی تا چند ســـال آینده ادامه خواهد داشت، به‌معنای انتقال بار مشکلات کنونی به دوره‌های آتی و بزرگ کردن گلوله برفی کســـری بودجه بوده و اساساً تناســـبی با اصلاح ساختاری بودجه ندارد».

دست‌اندازی به صندوق توسعه ملی

یکی از اصلی‌ترین ایرادات به مصوبه سران قوا، پیش‌بینی برداشـــت از صندوق توســـعه ملی ایران برای مقاصد کوتاه مـــدت بود در حالی که که این صندوق بنابر قانون، با هدف تبدیل بخشـــی از عواید ناشی از فروش از منابع فسیلی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده تشکیل شده است. اقتصاددانان جوان به همین دلیل تصریح کردند: «علی‌رغم هدف مصرح ذکرشـــده متأســـفانه به‌جای قاعده‌مند نمودن رابطه بین صندوق توســـعه و بودجه، دستگاه تصمیم‌گیری کشور در شـــرایط کسری بودجه صرفاً آسان‌ترین راه را انتخاب کرده و با دست‌اندازی به منابع صندوق، فرایند و کارکرد آن را با اختلال مواجه کرده‌اند. برداشـــت از صندوق حتی اگر برای مصارف جاری باشـــد باید منوط به اصلاح در امور و رویه‌ها باشد که در غیر این‌صورت صرفاً به‌معنای ادامه روند کسری بودجه و بی‌انضباطی مالی خواهد بود».

کارشناســـان دیگری هم به تصویب پیشنهاد دولت از سوی سران قوا انتقاد کردند. مصطفی زمانیان در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر اظهار کرد که «به نظر می‌رسد مسئولان به دنبال جبران کسری بودجه به اسم اصلاح ساختار بودجه هســـتند». در حالی که سازمان برنامه و بودجه در اطلاعیه خـــود تأکید کرده بود در تدوین اصلاح ســـاختاری بودجه از نظرات کارشناســـان بهره برده اســـت، اما این کارشناس اقتصادی تصریـــح کرد: «بخش‌های مختلف کارشناســـی کشـــور راه‌کارهـــای مختلفی برای حل مشـــکل کســـری بودجه پیشـــنهاد دادنـــد و راهکار اصلـــی جایگزین کردن منابـــع ناپایدار نفت با منابع پایـــداری همچون درآمدهای مالیاتـــی یا صرفه‌جویی ناشـــی از اصـــلاح یارانه جایگزین اســـت. متاســـفانه دوباره به این دغدغه توجهی نشد و در نهایت قرار بر این شد که کسری بودجه با روش‌هایی مانند برداشـــت از صندوق توسعه ملی و انتشار اوراق جبران شود که باید گفت این روشـــها ابتدایی‌تریـــن و بدترین روش‌ها برای جبران کســـری بودجه هستند و جز درآمدهای پایدار به شمار نمی‌روند».

جوسازی برای برداشت از صندوق

محمد سلیمانی، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی هم به خبرگزاری تســـنیم گفـــت: «اتفاقی که رخ می دهد این است که دولت متاسفانه گاه و بیگاه با فشار و جوسازی طرح‌هایی برای برداشـــت از صندوق توسعه ملی می‌آورد و در واقع این صندوق را به محلی برای کسری بودجه جاری تبدیل کرده است؛ این در حالی است که بودجه جاری دولت در مجلس تصویب شده و رقم آن مشخص است و دولت‌ها نباید برای جبران کسری‌ها به صندوق توسعه دست اندازی کنند». ســـید علی روحانی، دیگر کارشناس اقتصادی نیز با اشاره به منابع موهومی که دولت روی آن حساب کرده بود، در مصاحبه با خبرگزاری فارس گفت: «از همان اول مشخص بود که بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان منابع موهومی داریم و برایش هیچ تدبیری هم اندیشیده نشد که برای این منابع چـــه کاری می‌خواهیم انجام دهیم و موضوع عجیب‌تر این است که با این منابع موهومی دولت به میزان قابل توجهی برداشـــت از صندوق هم داشـــت یعنی در کنار این منابع موهومی دســـت درازی به منابع صندوق را نیز داشت بدون اینکه این برداشت‌ها منوط به اصلاحی شود».

راهکارها

از مجموع نظرات کارشناســـان چنین بـــر می‌آید که مشکلات بودجه کشـــور، معضلات ساختاری هستند، ولی دولت برای آنها راهکارهای کوتاه‌مدت در نظر گرفته است و بدتر آنکه، به اسم اصلاحات ساختاری، همان رویه‌های کوتاه مدت و دم دستی را اجرا خواهد کرد. در پی این نوع برخورد با مســـائل اقتصادی، هم مشکلات مذکور باقی خواهد ماند، هم مفاهیمی همچون «اصلاح ساختاری» تخریب می‌شود.

مشکلات اساسی بودجه کشور در سمت منابع را می‌توان به وابســـتگی تاریخی به درآمدهای نفتی تعبیر نمود که در زمان کاهـــش این درآمدها، منابع را بـــا عدم تحقق روبرو می‌کند. از سوی دیگر، هزینه‌های افسارگسیخته جاری هم که عمدتا به ریخت و پاش شرکت‌های دولتی باز می‌گردد، قسمت مصارف را فربه کرده که این دو در کنار هم، کسری بودجه را بوجود می‌آورند. راهکار حل این مشکل نیز به کاهش وابستگی به نفت و کاهش هزینه‌های جاری باز می‌گردد، اما نه با راه‌حل‌هایی که دولت در پیش گرفته است.

کاهش واقعی وابستگی به نفت

رهبـــر انقلاب از چند دهه قبـــل، بارها و در دیدارهای مختلف، بر این موضـــوع که باید بتوانیم روزی در چاه‌های نفت را ببندیم تأکید کرده‌اند. اتفاقا نخستین بار این سخنان را در جمع مدیرانی که عنوان «کارگزاران» را یدک می‌کشند و امروز هم گروهی از همان‌ها مدیریت اجرایی را در دســـت دارند، مطرح نمودند. اما با گذشت این همه سال، همچنان مشـــکلات گذشته باقی است و جز شعار، عمل قابل قبولی از دولت سر نزده است. وزیر فعلی نفت که سی سال سابقه وزارت دارد و از مخاطبان اصلی ســـخنان رهبری به شمار می‌رفت، از ابتدای دولت روحانی، سیاست خود را با عنوان افزایش فروش نفت و پس گرفتن سهم ایران از بازار نفت بیان کرده است. هر چند با جبران کاهش سهم ایران از بازار نفت مخالفتی نیست، اما در این شش سال، عملکرد قابل توجهی برای کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و حتی جایگزینی فروش فرآورده‌های نفتی با فروش نفت خام مشاهده نشد.

کاهش ریخت و پاش‌های دولتی

مورد مشـــهود دیگر در کســـری بودجه دولت، هزینه شرکت‌های دولتی است. لایحه بودجه سال ۹۸ نشان داد که ۷۴ درصد از کل بودجه کشور متعلق به بودجه شرکت‌های دولتی است، شرکت‌هایی که بسیاری از آنها زیان‌ده هستند. بررسی یکی از نمایندگان مجلس در سال گذشته نشان داد که در ســـال ۱۳۹۰ حدود ۱۱۳ شـــرکت و در سال ۱۳۹۴ حدود ۱۳۴ شـــرکت زیان‌ده بوده‌اند، اما در جریان تصویب بودجه خود را سودده نشان داده‌اند.

یکی از ایراداتی که کارشناسان و بویژه نمایندگان مجلس به این موضوع داشته‌اند، این است که بودجه این شرکت‌ها مبهم است و نمایندگان طی بررسی لایحه بودجه سالانه در مجلـــس، ورود جدی به بودجه آنها ندارند و همین موضوع زمینـــه را برای انحراف منابع بودجه و ریخت و پاش فراهم نموده اســـت. این سؤال جدی مطرح است که آیا دولت به جـــای کاهش این هزینه‌هـــا، و هزینه‌های دیگری همچون همایش‌های متعدد دستگاه‌ها با هزینه‌های میلیاردی، تلاش دارد به منابعی همچون صندوق توســـعه ملی دست‌اندازی کند؟ به‌تازگی موســـوی لارگانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با انتقاد از خرج چند میلیاردی برای استخر ساختمان ریاست جمهوری در شرایط فعلی اقتصادی کشور گفته است که ساختار فعلی بودجه به فاصله طبقاتی دامن می‌زند. به این موارد، پاداش‌های عجیب هیئت‌مدیره‌های شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به آنها نیز بیفزایند. آیا در این شرایط مضیقه درآمدی و کسری بودجه، کاهش این هزینه‌ها اولویت دارد یا فراهم کردن منابع ناپایدار برای جبران کسری بودجه؟

بنابراین در شرایط کنونی باید بر کاهش ریخت و پاش دســـتگاه‌ها و شرکت‌های دولتی بیشتر تأکید شود. هدایای مختلف، تشـــریفات گوناگـــون و هزینه‌های غیرضروری در شـــرایط کنونی هیچ توجیهی ندارد و برای درمان کســـری بودجه، می‌توان از همین موارد آغاز کرد.

توسعه مالیاتی

اقتصاددانان راهکارهای زیادی را برای تأمین هزینه‌های ضـــروری دولت مطـــرح نموده‌اند، به طـــوری که نیازی به حاتم‌بخشی از ذخیره ارزی کشور و بدهکار کردن آیندگان در قالب فروش اوراق، نباشـــد. اصلی‌ترین راه و پایدارترین روش جبران کسری بودجه «اصلاح نظام مالیاتی» است که از چند جنبه می‌توان به آن نگریست.

یکی از این موارد، جلوگیری از فرار مالیاتی اســـت که دولت می‌تواند با اســـتفاده از ابزارهای خـــود آن را تحقق ببخشد. حداقل برآوردی که مسئولان برای فرار مالیاتی عنوان کرده‌اند، حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان اســـت که بر اساس برخی برآوردها تا ۲۰۰ هزار میلیارد تومان هم برآورد می‌شود.

وحید عزیزی، کارشـــناس اقتصادی و از امضاکنندگان نامه به ســـران قوا درباره راهـــکار جلوگیری از این فرارهای مالیاتی‌معتقد است: «بحث اول تکمیل نظام اطلاعاتی و طرح جامع مالیاتی است که از ۱۴ سال پیش قرار است انجام شود و همیشه اعلام می‌شود بیش از ۹۰ درصد تکمیل شده است اما اتفاق خاصـــی رخ نمی‌دهد. همچنین اجرای ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، که باید سامانه‌های اطلاعاتی کشور به یکدیگر متصل شوند، به جایی نرسیده است که باید در این باره دولت در درون خود هماهنگی‌ها را برای تحقق این اهداف داشته باشد و البته عزم جدی هم در این‌باره لازم است تا اینکه به قانون جدیدی نیاز داشته باشیم، همین مورد اصلی‌ترین عامل فرار مالیاتی است. عزیزی همچنین بااشاره به عملکرد عجیب دولت درباره حذف مسکن از لایحه مالیات بر عایدی سرمایه، ادامه داد: «همچنین موضوع دیگر بحث تعریف جدید پایه‌های مالیاتی است با این قید که فشار آن به دهک‌های پایین و بخش تولید شفاف کشور وارد نشود؛ در این باره بحث مهم مالیات بر عایدی سرمایه مطرح است که متاسفانه طرح آن به مجلس داده شد و دولت آن را متوقف کرد و لایحه‌ای هم نداد.»

بازار بکر همسایگان

راه دیگر، پیش‌بینی و تدارک منابع جدید درآمدی است. هم اکنون بازاری به اســـتعداد بیش از ۵۰۰ میلیون نفر در اطراف کشور ما وجود دارد که فرصتی بی‌بدیل برای تولید و صادرات و ارزآوری کشور فراهم نموده است.

این موضوع را از هر جنبه‌ای که نگاه کنیم، پرسود است. هم از بابت افزایش تولید و رشـــد اقتصادی از طریق تولید با هـــدف صادرات، هم از نظر کاهش بیکاری از طریق صادرات نیـــروی کار و هم از جنبه افزایش امنیت اقتصادی و کاهش اثـــر تحریم‌ها، از طریق گره زدن اقتصاد کشـــور با یک بازار چندصد میلیونی.

اما دراین بین، در شرایطی که کشورمان نیازمند تقویت دیپلماســـی اقتصادی از طرق مختلف از جمله اعزام رایزنان بازرگانی به کشورهای مختلف است سرپرست سازمان توسعه تجارت از کاهش تعداد رایزنان بازرگانی از ۲۱ رایزن به هشت رایزن، بدلیل هزینه‌های سنگین ناشی از جهش قیمت ارز خبر داده است. حتی ما در کشوری مانند افغانستان رایزن نداریم. در این وضعیت، علاوه‌بر مسئولان وزارتخانه‌های اقتصادی، معاونـــت اقتصادی وزارت خارجه که به نوعی رابط اقتصادی فعالان داخلی با بازارهای منطقه است، باید پاسخگو باشد.

یک مسئول در وزارت صمت تشریح کرد

جزئیات نحوه توزیع چای وارداتی با ارز دولتی

مدیرکل دفتر تامین، توزیع و تنظیم بازار وزارت صنعـــت از نحوه توزیع چای وارداتـــی با ارز دولتی خبرداد.

محمدرضا کلامی در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس، درباره نحوه توزیع چای وارداتی با ارز دولتی، اظهارداشت: سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان مکلف شده است تا قیمت چای وارداتی را با ارز ۴۲۰۰ تومانی را احصا و اعلام کند. وی افزود: همچنین این ســـازمان مکلف شده است، تا فهرســـت موجودی و صاحبان محموله‌های چای ترخیص شده با ارز ۴۲۰۰ تومانی را به ستاد تنظیم بازار اعلام کند.

مدیرکل دفتر تامین، توزیع و تنظیم بازار وزارت صنعت افزود: مقرر شده تا این چای از طریق شبکه‌های مشخصی توزیع، مانند هیئت‌های مذهبی برای مصارف ماه‌های محرم و صفر ، آموزش و پرورش، اتحادیه‌های کارمندی و کارگری و یا فروشگاه‌های زنجیره‌ای توزیع شود که به زودی در رابطه

با آن اطلاع‌رسانی انجام می‌شود.

کلامی اظهار داشت: تمام ترخیص کنندگان محموله‌های چای با ارز ۴۲۰۰ نیز برای رفع تعهد ارزی خود مکلف به اخذ قیمت مصوب از سازمان حمایت و شبکه توزیع از دبیرخانه کارگروه تنظیم‌بازار با درج قیمت مصوب بر روی کالا هستند.

وی افزود: در ضمن کالای چای به فهرســـت کالاهای مشمول توزیع برای مصارف هیئت‌های مذهبی در ایام محرم و صفر علاوه‌بر برنج، روغن، شکر، گوشت قرمز و گوشت مرغ اضافه شده است.

گفتنی اســـت، وزارت جهادکشـــاورزی باید سیاســـت خودکفایـــی در محصولات کشـــاورزی پرمصـــرف را ادامه دهد. یکی از این محصولات، چای اســـت که بخش زیادی از مصرف مردم، وارد می‌شـــود و این بهانه‌ای است به دست مافیـــای واردات، تا با بالا بردن قیمت چای به بهانه افزایش نرخ ارز، سوداگری کند.

عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی:

۵ کارخانه چادر مشکی با پول واردات می‌توانیم ایجاد کنیم

عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی ایران اعلام کرد با ارزی که سالانه برای واردات چادر مشکی از کشور خارج می‌شود می‌توان پنج کارخانه ۱۰ میلیون متری راه‌اندازی کرد.

علیرضا حائری در گفت‌وگو با خبرگزاری ایسنا از مصرف ســـالیانه ۷۰ میلیون متر چادر مشکی در کشور خبر داد و گفت: در حال حاضر فقط یک شرکت در شهرکرد که اخیرا راه‌اندازی شـــده با ظرفیت تولید ۱۰ میلیون متر در ســـال چادر مشکی تولید می‌کند. وی افزود: هنوز همه ظرفیت این شرکت فعال نشده است و در صورت فعالیت این شرکت با ظرفیت کامل، حدود ۱۵ درصد نیاز کشور به چادر مشکی تامین می‌شود. پیش از این چند شرکت دیگر نیز چادر مشکی تولید کرده بودند، اما چون تکنولوژی تولید این محصول را نداشتند نتوانستند در بازار حضور داشته باشند. عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی ادامه داد: برای تولید چادر مشکی تکنولوژی خاصی مورد نیاز است تا رنگ این محصول در برابر آفتاب و سایش تغییر نکند و گردوخاک نگیرد. سالانه ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون دلار برای واردات چادر مشکی هزینه می‌شود؛ در حالی که با ۲۰ تا ۲۵ میلیون دلار می‌توانیم یک خط تولید ۱۰ میلیون متری چادر مشکی راه‌اندازی کنیم. حائری اضافه کرد: یعنی ارزی که سالانه برای واردات چادر مشکی از کشور خارج می‌شود می‌تواند برای راه‌اندازی پنج کارخانه ۱۰ میلیون متری هزینه شـــود که در این صورت می‌توانیم ظرف یک سال نیاز کشور را تامین کنیم. به گفته وی، با توجه به اینکه ماشین‌آلات تولیدی مشمول تحریم‌ها است و در زمینه نقل و انتقالات پول نیز مشکلاتی وجود دارد، واردات ماشین‌آلات به راحتی صورت نمی‌گیرد، اما غیرممکن نیست. عضو هیئت مدیره جامعه متخصصین نساجی با بیان اینکه کشورهای دیگر بهتر از ما نیازمان را تشخیص می‌دهند گفت: در حال حاضر چادر مشکی از کشورهای جنوب شرقی آســـیا همچون چین، اندونزی، تایلند